GDS-Index i rola Krakowa w rozwoju zrównoważonej turystyki

2026-05-15

Kraków jako pierwsze miasto w Polsce dołączył w 2022 roku do Global Destination Sustainability Index (GDS-Index), międzynarodowej inicjatywy benchmarkingowej prowadzonej przez Global Destination Sustainability Movement, która ocenia destynacje turystyczne pod kątem zrównoważonego rozwoju. W kolejnych latach do programu dołączyły także inne polskie miasta, w tym Gdańsk, a następnie w 2025 roku Wrocław oraz Szczecin.

GDS-Index porównuje miasta na podstawie ponad 70 kryteriów, analizując ich działania w obszarach: ochrony środowiska, działalności społecznej, zarządzania destynacją oraz działalności w duchu zrównoważonego rozwoju dostawców takich jak hotele, restauracje czy lotnisko. GDS skupia pionierów zrównoważonego rozwoju ze świata turystyki biznesowej i wypoczynkowej.

Czym jest GDS-Index

GDS-Index opiera się na czterech głównych kategoriach, w ramach których analizowane i raportowane są działania miast oraz całego ekosystemu turystycznego. Każda z kategorii obejmuje inny obszar funkcjonowania miasta i podlega szczegółowej ocenie w oparciu o zestandaryzowane kryteria.

Pierwsza kategoria dotyczy działań środowiskowych miasta, takich jak klimat, jakość powietrza, poziom emisji CO_2, transport oraz dostępność terenów zielonych. Druga obejmuje aspekty społeczne, w tym dostęp do informacji, bezpieczeństwo mieszkańców i odwiedzających oraz inkluzywność. Trzecia kategoria koncentruje się na działaniach dostawców usług turystycznych i biznesowych, takich jak hotele, restauracje, lotniska, centra konferencyjne czy uniwersytety, które również raportują swoje praktyki i podlegają ocenie w zakresie zrównoważonego rozwoju. Czwarta kategoria dotyczy zarządzania destynacją, czyli strategii miejskich, polityk publicznych, systemów certyfikacji oraz sposobu prowadzenia badań i raportowania danych.

Udział w GDS-Index pozwala miastom na szczegółową diagnozę ich stanu wyjściowego oraz wskazuje kierunki dalszego rozwoju. Jednocześnie umożliwia wdrażanie międzynarodowych standardów i dobrych praktyk, co wzmacnia konkurencyjność destynacji oraz ich rozpoznawalność na rynku globalnym.

Rola Krakowa w inicjatywie

Udział Krakowa w GDS-Index ma strategiczne znaczenie dla rozwoju miasta i jego pozycji międzynarodowej. Działania te są zgodne z „Polityką zrównoważonej turystyki Krakowa na lata 2021–2028”, a koordynacją udziału miasta w indeksie zajmuje się Wydział ds. Turystyki.

Miasto wykorzystuje udział w benchmarkingu również w działaniach promocyjnych, posługując się logotypem GDS-Index, co wzmacnia jego wizerunek jako destynacji odpowiedzialnej i świadomej środowiskowo.

Wyniki 2025 i rozwój miasta

W raporcie opublikowanym w 2025 roku, dotyczącym działań w roku 2024, Kraków osiągnął wyraźny postęp w GDS-Index, uzyskując wynik 62,2%, co oznacza wzrost o 12,9 punktu procentowego względem roku poprzedniego. Pozwoliło to miastu awansować aż o 19 pozycji – z 72. na 53. miejsce w rankingu. Szczególnym wyróżnieniem jest 2. miejsce w kategorii „Most Improved Destinations", przyznawane miastom, które w największym stopniu poprawiły swoje wyniki.

Największe postępy odnotowano w obszarze współpracy z branżą turystyczną, gdzie wzrosła liczba certyfikowanych hoteli oraz firm z sektora MICE, a także zwiększyła się świadomość w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego i zarządzania odpadami. Istotną poprawę widać również w obszarze społecznym, szczególnie w zakresie dostępności, zaangażowania mieszkańców oraz podejścia do najmu krótkoterminowego. Wysoką ocenę uzyskały także działania środowiskowe, co jest efektem lepszego powiązania polityk miejskich z inicjatywami proekologicznymi.

Kluczowym wyzwaniem pozostaje zwiększenie liczby podmiotów posiadających certyfikaty zrównoważonego rozwoju – zarówno wśród hoteli, obiektów konferencyjnych, jak i agencji PCO/DMC czy infrastruktury transportowej. Mimo widocznego postępu, jest to obszar o dużym potencjale dalszego rozwoju.

Raport 2026 i dalsze działania

Kraków zakończył proces zbierania danych za rok 2025, które obecnie podlegają weryfikacji i analizie w ramach przygotowań do kolejnej edycji raportu GDS-Index. Dane zostaną uwzględnione w raporcie GDS-Index, którego publikacja planowana jest na październik 2026 roku. Raport będzie stanowił podstawę do dalszej oceny postępów miasta oraz wyznaczania kolejnych kierunków działań w zakresie zrównoważonego rozwoju.

GDS Forum w Szczecinie

Ważnym wydarzeniem dla branży turystycznej z całego świata będzie GDS Forum, które w czerwcu 2026 roku odbędzie się w Szczecinie. To coroczne międzynarodowe spotkanie liderów zrównoważonej turystyki i sektora MICE po raz pierwszy zostanie zorganizowane w Polsce. Jest to istotne wyróżnienie dla kraju i potwierdza jego rosnącą rolę w globalnej dyskusji o przyszłości odpowiedzialnej turystyki.

Program wydarzenia obejmie liczne sesje eksperckie, warsztaty oraz prezentacje dobrych praktyk z całego świata, koncentrujące się na innowacyjnych rozwiązaniach w zakresie zrównoważonego rozwoju w turystyce i przemyśle spotkań. Jednym z istotnych punktów programu będzie sesja przygotowana przez Polską Organizację Turystyczną Poland Convention Bureau we współpracy z miastami-członkami GDS-Index - Krakowem, Gdańskiem, Wrocławiem oraz Szczecinem. W ramach sesji „FUTURE IS NOW — Focus on the Participant" polskie miasta zaprezentują projekty i działania w obszarze zrównoważonej turystyki, dzieląc się doświadczeniami i wypracowanymi rozwiązaniami.

Artykuł jest częścią cyklu publikacji Gminy Miejskiej Kraków na temat stanu turystyki w Krakowie. Cykl

ma pomóc usystematyzować kluczowe pojęcia i zjawiska oraz analizować wady i zalety krakowskiej turystyki w oparciu o dane. Jest też zachętą do aktywnego udziału w dialogu społecznym pomiędzy mieszkańcami, przedsiębiorcami a samorządem.